

BILAG 1 – En uddybende beskrivelse af samtlige initiativer og flagskibe i RAP18

Indsats	Initiativer
TEMA 1: MINDRE AFFALD	
Mere skal bruges igen	1. Flere effekter til nærgenbrugsstationernes byttefaciliteter Der er et stort potentiale i at overføre genbrugseggede effekter fra bl.a. storskraldsordningen til nærgenbrugsstationerne.
	2. Tre nye nærgenbrugsstationer Nærgenbrugsstationernes byttefaciliteter er meget populære, og vi vil gøre dem tilgængelige for endnu flere borgere i kommunen og tænke dem ind i byens rum.
	3. Genbrug af mursten 3 a) Mursten på genbrugsstationer Der sættes særskilte containere op til mursten, som efterfølgende afsættes til klargøring til genbrug.
	3 b) Demoprojekt Kommunen vil etablere et demonstrationsprojekt, som skal vise, hvordan god affaldshåndtering gør det muligt at bevare og genbruge mursten og andre byggematerialer i nye bygninger.
Madspildet skal reduceres	4. Samarbejde med detailhandel om begrænsning af madspild KBH har tilsluttet sig Miljøstyrelsens charter "Mindre Madspild", der forpligter virksomheder og institutioner til at sætte relevante aktiviteter i gang. Teknik- og Miljøforvaltningen har taget initiativ til samarbejde med en større dansk dagligvarekoncern om at reducere dennes madspild.
	5. Kampagne for reduktion af madspild fra husholdninger Kommunen lancerer en informationskampagne til borgerne med fokus på det tab af organiske ressourcer, der sker ved madspild.
Indkøb skal være ressource-bevidste	6. Pantordning på emballage, bl.a. genbrugsbægre Ordningen kendes fra Tivoli. Der skal indgås partnerskab med koncert- og idrætsarrangører om at etablere en pantordning.
	7. Københavns Kommune stiller krav i egne indkøb Affaldsstrømmen skal kortlægges, så vi kan finde potentialet for affaldsforebyggelse og målrette indsatsen.
TEMA 2: BEDRE SORTERING FRA BORGERE OG ERHVERV	
Bedre sorteringsmuligheder i etageboliger	8. Beholdere til plast, metal og småt elektronik For at øge genanvendelsen har Borgerrepræsentationen vedtaget at opstille beholdere og indsamle disse affaldsfraktioner i 260.000 etageboliger.
	9. Øget indsamling af farligt affald For at flytte farligt affald væk fra dagrenovationen tilbydes større etageejendomme en ny ordning, der skal gøre det nemmere for borgerne at komme af med farligt affald.
	10. Bedre mærkning og skiltning Der skal sikres en klar sammenhæng mellem beholderskiltningen og kommunens øvrige information, så borgerne modtager tilstrækkelig og letforståelig information om hensigtsmæssig sortering.
	11. Gennemgang og optimering af affaldsordningerne Kommunen ønsker at optimere og effektivisere de eksisterende ordninger, således at genanvendelsen øges. Derfor gennemgås flest mulige ejendomme fysisk med henblik på at tilpasse volumen og tømningshyppighed til de reelle behov.
	12. Mere genanvendelse gennem forsøg hos borgerne Der er afsat en pulje på kr. 500.000, som etageejendomme kan søge til nye innovative løsninger, der kan øge sorteringen og forbedre den lokale affaldshåndtering.

Villaer skal have flere sorteringsmuligheder	13. Indsamling af plast og metal Kommunen vil øge genanvendelsen ved at implementere en løsning for udsortering af plast og metal for villaer.
	14. Øget service ved afhentning af affald Kommunen vil øge genanvendelsen fra villaer ved at afhente papir og øvrige genanvendelige affaldsfraktioner (undtaget haveaffald) fra standpladsen. Desuden tilbydes der en SMS-tjeneste, som kan minde villaejerne om, hvornår storskrald mv. skal stilles ud til afhentning.
	15. Frivillig beholder til pap Villaer får i dag afhentet pap fire gange om året. For at gøre det nemmere og øge mængden af pap og karton til genanvendelse vil kommunen indføre en frivillig beholderordning med afhentning på standpladsen.
Innovative affaldsløsninger skal tænkes ind i byens rum	16. Flere muligheder for sortering i Indre By Affalds afhentningen er begrænset af små eller ingen gårde. Derfor vil der blive designet affaldsbeholdere til etablering i det offentlige rum, fx nedgravede, så kun et lille indkast er synligt.
	17. Flerfunktionelle affaldsløsninger i det offentlige rum Kommunen skal tænke i innovative sorteringsløsninger, fx skaterbaner, hvor der er lavet indkast til forskellige affaldsfraktioner, eller mobile løsninger til gader og pladser i forbindelse med større arrangementer.
	18. Retningslinjer for affaldsløsninger giver fælles overblik Kommunen vil med initiativet i samarbejde med lokaludvalg sikre klare retningslinjer for affaldsløsninger som fx centralsug og nedgravede containere i de enkelte bydele.
Erhvervsdrivende skal sortere mere	19. Information til nystartede virksomheder Kommunen vil via Erhvervsservice tage kontakt til og rådgive nystartede virksomheder allerede i etableringsfasen. Dette med henblik på at sikre gode sorteringsvaner i virksomhederne.
	20. Samarbejde med brancheorganisationer Kommunen vil intensivere samarbejdet med brancheorganisationerne, så de kan videreformidle og vejlede omkring affaldsreglerne til deres medlemmer.
	21. Intensiveret tilsynsindsats og håndhævelse Kommunen vil udarbejde en tilsynsstrategi, så indsatsen bliver målrettet brancher og virksomhedstyper med henblik på at sikre en bedre affaldssortering.
	22. Tilpasning af genbrugsstationerne Kommunen vil bl.a. på baggrund af virksomhedernes ændrede brug af genbrugsstationerne tilpasse tilbuddet. Det kan være ændrede åbningstider, færre genbrugsstationer eller andre affaldsfraktioner, så genbrugsstationerne i højere grad målrettes brugernes behov.
	23. Bedre sortering i de kommunale institutioner Kommunen vil sikre at, at alle institutionerne i Københavns Kommune udsorterer det genanvendelige affald, herunder vurdere om ordninger og materiel skal designes anderledes.
	24. Miljøkortlægning af kommunale bygninger og PCB-strategi Med fokus på bygninger, hvor der færdes børn og unge vil kommunen miljøkortlægge, identificere samt udarbejde afhjælpningstiltag for bygninger med en risikoprofil.
Mere rent bygge- og anlægsaffald	25. Skærpede krav til kommunale byggeprojekter På grundlag af erfaringer fra nedrivning af kommunale bygninger, formuleres skærpede krav til håndtering af bygge- og anlægsaffald i "Miljø i byggeri og anlæg", der fastlægger krav til nedrivning og nybyggerier i kommunalt regi.
	26. Styr på affaldsstrømmene Kommunen vil vurdere flowet af bygge- og anlægsaffald - fra byggepladsen over modtageanlægget til anvendelsesstedet, for at sikre at miljøgodkendelsernes krav til sortering er gode nok.

TEMA 3: MERE EFFEKTIV OG MILJØVENLIG AFFALDSINDSAMLING	
Affaldsindsamlingen skal være støjfri og CO ₂ -neutral	27. Forsøg med skraldebiler på alternative brændsler Initiativet indledes med et forsøg med gasdrevne skraldebiler. Herefter følges op med forsøg med ethanolbiler og på sigt biogas. Forsøgene vil blive suppleret med eldrevne og hybridskraldebiler. Erfaringerne vil sammen med litteraturstudie blive anvendt i fremtidige udbud.
	28. Udviklingsprojekt "Smartere og støjfri affaldsindsamling" Kommunen vil ved hjælp af smartere indsamlingsmetoder gøre transportbelastningen mindre, både i forhold til CO ₂ , støj og logistikløsninger, der kan effektivisere transporten.
Affaldsindsamlingen skal forbedre genanvendelsen	29. Fraktionsopdelt indsamling af storskrald Indsamling skal fremover ske sådan, at det bliver muligt at genanvende mere affald. Fx skal træ, forbrændingseget storskrald og storskrald, der egner sig til genanvendelse adskilles, herunder plast, møbler og sammensatte produkter.
	30. Færre containere til storskrald Erfaringen viser, at storskrald indsamlet i containere typisk er dårligere sorteret end "løst" indsamlet storskrald. Derfor reduceres muligheden for at få opstillet containere til storskrald.
	31. Separat indsamlingsordning for juletræer Juletræer skal ud af dagrenovationen, derfor etableres en særskilt indsamlingsordning, så de sendes til kompostering.
TEMA 4: BEDRE AFFALDSBEHANDLING	
Nyt affaldsbehandlingscenter på Amager	32. Øget modtagekontrol og strafgebyr på forbrændingsanlæg Kommunen ønsker et økonomisk incitament, der skal sikre at affald flyttes fra forbrænding til genanvendelse.
	33. Sorteringsanlæg på affaldsbehandlingscenteret Kommunen vil i samarbejde med forskningsinstitutioner, affaldsselskaber, private aktører mv. undersøge potentialet for et sorteringsanlæg til enten husholdnings- eller erhvervsaffald.
Bedre styr på elektronikaffaldet	34. Kortlægning af elektronikaffaldsstrømme og efterfølgende behandling/eksport I dag kan der kun redegøres for ca. halvdelen af elektronikaffaldet i forhold til den solgte mængde. Dette forhold ønsker kommunen sammen med Dansk Producent Ansvar og Miljøstyrelsen at undersøge nærmere.
	35. Større tilsyns- og informationsindsats Kommunen har i samarbejde med Miljøstyrelsen fokus på eksport og fejlhåndtering af elektronikaffald.
	36. Københavns Kommunes eget elektronikaffald Kommunen vil afklare, hvordan håndteringen af vores eget elektronikaffald skal ske på den miljømæssigt mest hensigtsmæssige måde.
Mere afsætning af affald og udvikling af behandlingsmuligheder	37. Skærpede krav i udbud af indsamlet kommunalt affald Kommunen vil holde sig ajour med udviklingen i affaldsteknologien for at agere som en professionel samarbejdspartner og sikre en bedre ressourceudnyttelse end i dag.
	38. Påvirkning af de private sorterings- og behandlingsanlæg Kommunen vil sikre en bedre sortering af erhvervsaffaldet på behandlingsanlæggene via dialog og tilsyn i samarbejde med andre kommuner. Desuden skal der stilles krav til sortering på anlæg, der forbehandler forbrændingseget affald.
	39. Undersøgelse af nye genanvendelsesmuligheder Kommunen har fokus på at få mere genanvendeligt affald ud af forbrændingen - ikke kun genanvendelige fraktioner, men også affaldsfraktioner som fx mælkekartoner, tekstiler, flamingo, tagpap og isoleringsmaterialer.

FLAGSKIBE	
Flagskib: Sydhavn Genbrugscenter	Etablering af genbrugscenter Kommunen vil etablere et nyt genbrugscenter i Sydhavn bestående af en genbrugsstation og en række genbrugsaktiviteter. Centeret forventes årligt at modtage ca. 22.000 ton affald, hvoraf ca. 10 % går til direkte genbrug.
Flagskib: Københavnernes sorterer!	Holdningsbearbejdning: Kildesortering skal være en social norm Kommunen vil i samarbejde med kommuner, affaldsselskaber, statslige organisationer, genanvendelsesindustrien og frivillige miljøorganisationer etablere en fond, der har til formål at igangsætte kampagner og længerevarende projekter med fokus på sortering og adfærd.
	Opbygning og vedligeholdelse af et viceværtnetværk Kommunen vil gøre en indsats for at styrke samarbejdet med viceværterne, som er vores ambassadører ude i gårdene. Bl.a. via informations-, inspirations- og dialogmøder.
	Klare sammenhænge i affaldssystemet Kommunens affaldssystem skal opfattes som både logisk og troværdigt, hvis vi skal få borgerne til at støtte op om en bedre kildesortering. Kommunen vil bl.a. indføre en affaldsgebyrstruktur, som gør det økonomisk fordelagtigt at minimere mængden af restaffald til forbrænding.
	Analyser af restaffald For bedre at kunne forstå og påvirke borgernes sorteringsvaner, foretages der en række borgertilfredshedsundersøgelser, restaffaldsundersøgelser og et studie af affaldsvaner.
	Daginstitutioner: Skraldehelt Børnene uddannes til at blive skraldehelte og ender med at få et skraldeheltebevis.
	Ressourceforvalteruddannelsen Uddannelsen er målrettet skoleelever. I samarbejde med udvalgte skoler tilpasses uddannelsen de forskellige klassetrin, og der udarbejdes materiale og undervisningsforløb, der sætter eleverne i stand til at arbejde kreativt og innovativt med affaldsproblematikker.
	Børnenes affalds- og ressourcemesse For at inspirere andre børn, unge og voksne til en mere miljøvenlig adfærd, afholdes en affalds- og ressourcemesse, hvor alle børn, der har beskæftiget sig med affald gennem året, præsenterer og formidler deres løsninger og bud på fremtidens affaldshåndtering.
	Eksterne læringsrum + Den affaldsfri skole Affaldsselskabernes miljøtjenester, genbrugscenteret i Sydhavn og andre af kommunens aktivitetssteder benyttes til kortere undervisningsforløb. Kommunen vil gøre en københavnsk skole affaldsfri - en demonstrationsskole, der skal gå forrest med de gode eksempler i forhold til affaldsforebyggelse og sortering.
	Besøg af skraldemænd + bil Ved at inddrage skraldemændene i uddannelsen af fremtidens ressourceforvaltere og skraldehelte, vil man sandsynligvis kunne vække interessen hos mange børn.
Flagskib: Bioaffald	Afklaring af beslutningsgrundlag vedrørende valg mellem RENescience og traditionelt biogasanlæg Ud fra miljøvurdering, organisering, økonomi og drift skal der vælges mellem traditionelt biogasanlæg eller RENescience til behandling af det organiske affald.
	Løsning 1: Etablering af traditionelt biogasanlæg Det forventes at der med den nationale ressourcestrategi stilles krav om udsortering af organisk materiale fra husholdninger. Såfremt der vælges kildesorteret indsamling, skal det indsamlede bioaffald kunne behandles.
	Løsning 1: Indsamling af madaffald separat fra villaer Det forventes at der med den nationale ressourcestrategi stilles krav om udsortering af organisk materiale fra husholdninger. Såfremt der vælges kildesorteret indsamling, skal der etableres en ordning for villaer.

	<p>Løsning 1: Indsamling af madaffald separat fra etageboliger Det forventes at der med den nationale ressourcestrategi stilles krav om udsortering af organisk materiale fra husholdninger. Såfremt der vælges kildesorteret indsamling, skal der etableres en ordning for etageejendomme.</p>
	<p>Løsning 2: Etablering af REnescience anlæg Denne teknologi forudsætter ikke at borgerne selv udsorterer det organiske affald. REnescience er en ny teknologi og uprøvet i storskala.</p>
	<p>Indsats for erhverv Der findes et stort potentiale for udsortering af madaffald fra fx storkøkkener og supermarkeder. Øget tilsyns- og informationsindsats skal bidrage til øget udsortering af madaffald.</p>
	<p>Skraldebiler på biogas Der vil i fremtiden være biogas til rådighed i København. Kommunens satsning på alternative brændstoffer betyder at der arbejdes på etablering af gastankanlæg og skraldebiler på biogas.</p>
<p>Flagskib: Forebyggelse og genanvendelse af plast</p>	<p>Road map Et treårigt projekt skal bl.a. undersøge, hvordan det bedst kan lade sig gøre at forebygge, indsamle og genanvende plastaffald. Projektet vil resultere i en stor mængde viden og en plan (road map), som skal være grundlaget for at igangsætte nye indsatser rettet mod husstande, virksomheder og den kommunale forvaltning.</p>
	<p>Forebyggelse af plastaffald Kommunen vil bl.a. etablere en række samarbejder med virksomheder i hele produktkæden for at undersøge, hvordan mængden af plastaffald kan blive reduceret.</p>
	<p>Indsamling og genanvendelse af plastaffald Det er vigtigt, at der kan indsamles tilstrækkelige mængder genanvendeligt plastaffald til at det kan betale sig for enten et kommunalt fællesskab eller en privat aktør at investere i moderne sorterings- og behandlingsanlæg.</p>
	<p>Anvendelse af sekundært plast Initiativet skal pege på nye og effektive metoder og teknologier til at indsamle, efterbehandle og sortere plastaffaldet.</p>
	<p>Rådgivning af virksomheder om bedre udsortering af plastaffald Et stort antal virksomheder, som antages at have en væsentlig mængde plastaffald, besøges og rådgives om udsortering af plast.</p>
	<p>Manual for at inkludere affaldsforebyggelse i grønne offentlige indkøb Ved at stille krav til emballage og produkter vil kommunen gennem sine offentlige indkøb medvirke til at forebygge dannelsen af plastaffald.</p>